

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра журналістики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії,
ректор Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
Віль БАКІРОВ
«05.06.2021» 2021 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 061 Журналістика
на основі такого самого або вищого ступеня (рівня)
вищої освіти з іншої спеціальності

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму для вступного випробування розроблено на основі робочих програм базових для спеціальності навчальних дисциплін «Вступ до фаху», «Основи журналістики», «Теорія та методологія журналістської творчості», затверджених у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Мета вступного випробування на здобуття ступеня бакалавра: з'ясувати рівень засвоєння пошукачем базових термінів, понять і процесів у галузі журналістики, знання принципів і законів ведення соціокомунікаційної діяльності, уміння розуміти й аналізувати медіатексти.

Форма вступного випробування — співбесіда (усно).

Перелік дисциплін, що виносяться на вступний іспит:

- вступ до фаху;
- основи журналістики;
- теорія та методологія журналістської творчості.

Вимоги до відповіді вступника: під час усної співбесіди вступник має показати достатній рівень знань з таких питань:

- розуміння журналістики як масово-інформаційної діяльності, соціального інституту, різновиду неофіційної влади, форми пропаганди та комунікації;
- усвідомлення сутності поняття «масова інформація» як базової категорії журналістики, її головних ознак, рівнів та форм;
- сприйняття принципів професіоналізму в журналістиці; соціальної відповідальності та професійної компетентності журналіста;
- розуміння преси, радіо, телебачення й електронних медіа як взаємопов'язаних елементів системи ЗМІ, місця соціальних мереж у системі масової комунікації;
- знання про структуру журналістського тексту, його основні компоненти;
- визначення базових журналістських жанрів;
- усвідомлення переваг та обмежень кожного виду ЗМІ / медіа щодо поширення масової інформації, особливостей їх ефективності і впливовості.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Система знань журналіста.
2. Історія журналістики як наука.
3. Визначення і структура поняття «журналістика».
4. Засоби масової інформації, засоби масової комунікації, мас-медіа: особливості вживання і потрагтування.
5. Журналістика як соціальний інститут.
6. Журналістика як творчість.
7. Поняття про інформацію. Головні етапи розвитку інформації.
8. Вивчення документів і джерел як метод збирання інформації в журналістиці.
9. Функції журналістики: інформаційна, організаційна, ідеологічна, культурна і рекламно-довідкова.
10. Формування громадської думки як функція журналістики.
11. Журналіст як суб'єкт масово-інформаційної діяльності.
12. Соціальна позиція журналіста.
13. Чинники впливовості журналістських матеріалів.
14. Поняття про цензуру.
15. Типи видань.
16. Аудіовізуальні ЗМІ (радіо, телебачення, Інтернет): загальна характеристика.
17. Радіожурналістика, її головні ознаки.
18. Тележурналістка, її переваги й недоліки.

19. Інтернет як платформа для медіадіяльності.
20. Поняття про текст. Аспекти журналістського текстотворення.
21. Жанр як аспект журналістського текстотворення.
22. Інформаційні жанри: загальна характеристика.
23. Аналітичні жанри: загальна характеристика.
24. ЗМІ як система. Підсистеми журналістики.
25. Модель соціально відповідальної журналістики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступна співбесіда оцінюється від 100 до 200 балів за такими критеріями:

100–119: вступник має дуже низький рівень знань і уявлень про журналістику; висловив помилкові судження стосовно базових понять і явищ, відповіді містять неправильну інформацію, вступник не може навести доречні приклади журналістських явищ;

120–139: вступник має загальні уявлення про основи журналістики як науки і сфери соціальної діяльності; відповіді були неповними, не було надано чітких визначень термінів і понять, але при тому продемонстровано загальне розуміння журналістської діяльності, хоча вступник не зміг продемонструвати чітко розуміння журналістських процесів в синхронії і діахронії; вступник показав поверхові, але правильні знання про систему ЗМІ і жанри журналістських текстів;

140–159: вступник має задовільні знання з базових засад і принципів функціонування журналістики і системи соціальної діяльності; вступник орієнтується в системі засобів масової інформації, може визначити базові жанри журналістських текстів;

160–179: вступник добре орієнтується в системі масової інформації, розуміє місце і роль журналістики в сучасних суспільно-політичних, економічних, культурних процесах; вільно сприймає й аналізує журналістські тексти, визначає базові жанри;

180–200: вступник вільно орієнтується в поточних соціокомунікаційних процесах; розуміє роль і місце журналістики в розвитку суспільства в синхронічному і діахронічному зрізах; глибоко розуміє й аналітично осмислює тексти різних типів ЗМІ, визначає роль і місце соціальних мереж у поточних соціокомунікаційних процесах; чітко усвідомлює роль журналіста у формуванні суспільної думки та вплив журналістської діяльності на громадськість.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів із вступного випробування складає не менше 120.

Рекомендована література

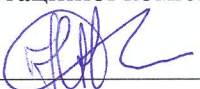
1. Григораш Д. Журналістика у термінах і виразах. – Львів : Вища школа, 1974. – 296 с.
2. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. – К. : Інститут лінгвістики і права, 2000. – 340 с.
3. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Карпенко В. Журналістика: основи професійної комунікації : навчальний посібник для вузів. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
5. Лизанчук В., Кузнецова О. Методи збирання і фіксації інформації у журналістиці : навчальний посібник. – К. : МНК ВО при Мінвузі УРСР, 1991.
6. Михайлин І. Основи журналістики : підручник. – К. : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
7. Потятиник Б. Інтернет-журналістика : навчальний посібник. – Львів : ПАІС, 2010. – 244 с.
8. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. – Львів : ПАІС, 2004. – 312 с.

Допоміжна література

1. Владимиров В. Основы журналистики в понятиях и комментариях : учебное пособие. – Луганск : Изд-во ВУГУ, 1998. – 144 с.
2. Ворошилов В. Журналистика : учебник. – СПб. : Издательство Михайлова В. А., 2001. – 304 с.
3. Дмитровський З. Телевізійна інформація: теорія і практика : навчальний посібник. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 128 с.
4. Еверет Д. Учбовий посібник репортера. – К. : Index Промедіа, 1999. – 23 с.
5. Животко А. Історія української преси / Упор. та прим. М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
6. Іванов В. Соціологія масової комунікації. – К. : Центр вільної інформації, 1999. – 211 с.
7. Капелюшний А. Практичний посібник-довідник журналіста: редагування в ЗМІ: аналіз і перевірка фактичного матеріалу. – Львів : ПАІС, 2004. – 575 с.
8. Клепиков О., Кучерявий І. Основи творчості особи. – К. : Вища школа, 1996. – 287 с.
9. Корконосенко С. Основы журналистики : учебник для вузов. – М. : Аспект-Пресс, 2002. – 286 с.
10. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці. – Львів : Вид-во ЛНУ, 2002. – 117 с.
11. Кузнецова О. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. – Л. : Світ, 1998. – 412 с.
12. Кулик О.Д. Основи журналістики : навчальний посібник [для студентів спеціальності «Українська мова і література» (спеціалізація «Редагування освітніх видань»)]. – Переяслав-Хмельницький : Вид-во КСВ, 2014. – 152 с.
13. Лизанчук В. Радіожурналістика: засади формування : підручник для вузів. – Львів : ПАІС, 2000. – 366 с.
14. Лубкович І. Соціологічні методи збору інформації // Лубкович І. Соціологія і журналістика : навчальний посібник. – Львів : Видав. Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – С. 37–80.
15. Маклюэн М. Галактика Гутенберга. – К. : Ника-центр, 2003. – 200 с.
16. Мацько Л., Сидоренко О., Мацько О. Стилїстика української мови : підручник. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
17. Машенко І. Г. Глобальне телебачення. – К. : Либідь, 1992. – 227 с.
18. Михайлин І. Історія української журналістики. Період становлення: від журналістики в Україні до української журналістики : підручник для вищої школи. – Х. : Прапор, 2005. – 320 с.
19. Москаленко А. Теорія журналістики : навчальний посібник. – К. : Ексаб, 2002. – 334 с.
20. Осовський В. Громадська думка: теоретичні та методологічні проблеми дослідження. – К. : Стилос, 2001. – 168 с.
21. Подолян М. Першооснови журналістської творчості : конспект лекцій. – К. : ЦВП, 1997. – 24 с.
22. Прохоров В. Введение в теорию журналистики : учебное пособие. – М. : РИП-холдинг, 2001. – 322 с.
23. Рэндалл Д. Универсальный журналист / пер. с англ. А. Порьяза, под ред. В. Харитонов. – Вел. Новг., СПб., 1999.
24. Семенюк Э. Информационный подход к познанию действительности. – К. : Наукова думка, 1988. – 238 с.
25. Українська журналістика : формування сучасного обличчя. – Львів : Світ, 1993. – 110 с.
26. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / пер. со шведс. В. Менжун. – Kalmar : Fojo, 2003. – 155 с.

27. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. – Львів : Аз-Арт, 2003. – 212 с.
28. Яковець А. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Підручник. – К., 2007. – 272 с.

Голова фахової атестаційної комісії

 Наталя НЕЧАСОВА

Програму затверджено на засіданні приймальної комісії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол № 2 від 08 лютого 2021 р.

Відповідальний секретар

 Ольга АНОЩЕНКО